

EXPUNERE DE MOTIVE

a propunerii legislative pentru modificarea art. 22 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

1. Motivul emiterii actului normativ

În prezent, art. 22 din Legea nr. 51/1995 prevede că: „(1) Avocatul stagiar poate pune concluzii numai la judecătoria și poate asista ori reprezenta partea la organele și instituțiile prevăzute la art. 3. (...) (3) Avocatul definitiv are dreptul să pună concluzii la toate instanțele, cu excepția Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, unde va putea pune concluzii dacă are o vechime neîntreruptă în profesie de cel puțin 5 ani de la definitivare”.

Aceste dispoziții sunt arhaice și nu au nicio legătură cu realitatea juridică, pentru motivele pe care le vom dezvolta.

În primul rând, potrivit art. 13 din Legea nr. 514/2003 privind organizarea și exercitarea profesiei de consilier juridic: „(1) Consilierul juridic stagiar poate pune concluzii la judecătoria și la tribunale ca instanța de fond, la organele de urmărire penală, precum și la celelalte organe administrative cu atribuții jurisdicționale. (2) Consilierul juridic definitiv poate pune concluzii la instanțele judecătorești de toate gradele, la organele de urmărire penală, precum și la toate autoritățile și organele administrative cu atribuții jurisdicționale”.

Astfel, se poate observa că aceste restricții nu sunt prezente în cazul consilierilor juridici, deși dobândirea calității de consilier juridic se realizează prin simpla încheiere a unui contract individual de muncă, în timp ce dobândirea calității de avocat stagiar se face printr-un examen riguros și prin încheierea unui contract de colaborare cu o formă de exercitare a profesiei de avocat.

Astfel, trebuie eliminat tratamentul diferit între profesia de consilier juridic, care are mai puține restricții, și profesia de avocat.

În al doilea rând, profesia de avocat este una liberală și se exercită în mod independent. Chiar dacă unii avocați au calitatea de avocați colaboratori, aceștia rămân avocați independenți, în sensul că au dreptul la clientelă proprie și nu lucrează în baza unui program fix. Unii avocați decid să își deschidă propriul cabinet de avocat, neavând vreo limită cu privire la clientelă.

În acest context, avocații au dreptul să redacteze și să susțină sesizarea Curții Constituționale a României cu o excepție de neconstituționalitate. După ce instanța sesizează Curtea Constituțională cu această excepție, CCR fixează un termen pentru a asculta părțile. Însă, dispozițiile art. 22 alin. (3) împiedică avocatul definitiv să își susțină propria excepție de neconstituționalitate, dacă nu are o vechime de 5 ani de la definitivare. Or, o astfel de limitare este cât se poate de absurdă, având în vedere că excepția de neconstituționalitate este analizată în baza argumentelor depuse în scris în fața instanței de judecată care a sesizat CCR. Practic, este negat dreptul avocatului de a susține oral excepția și implicit dreptul la apărare al părții reprezentate. Mai mult, acesta poate fi și specialist în domeniul dreptului constituțional, dar este considerat incapabil de către lege să susțină excepția de neconstituționalitate.

Într-un alt context, mai ales având în vedere dezvoltarea pieței avocaturii din România, în special în municipiile mari, există o tendință de specializare a avocaților. În anumite domenii, prima instanță este tribunalul și nu judecătoria. De altfel, tribunalul este ca regulă prima instanță, conform Codului de procedură civilă.

Astfel, în domenii precum contencios administrativ și fiscal, achiziții publice, conflicte de muncă și asigurări sociale, insolvență etc. prima instanță este tribunalul. În aceste condiții, avocatul stagiar nu poate participa și nu poate dobândi experiență în fața instanței de judecată. Este absurd să considerăm că brusc, după absolvirea examenului de definitivat (examen teoretic), avocatul stagiar va deveni mai capabil decât era înainte să reprezinte clienții în fața tribunalului.

De asemenea, nu înțelegem care este diferența între a formula un recurs față de o hotărâre a tribunalului, care se va soluționa de către curtea de apel, și formularea unui recurs față de o hotărâre a curții de apel, care va fi soluționat de către Înalta Curte de Casație și Justiție, dar avocatul care a formulat recursul nu poate pune concluzii cu privire la acesta.

Având în vedere argumentele de mai sus, este evident că restricțiile de la art. 22 trebuie reasezate, astfel încât să nu mai existe diferențe de tratament între avocați și consilierii juridici, iar aceste restricții să fie unele logice și nu absurde.

2. Impactul socioeconomic

Impactul socioeconomic este unul pozitiv deoarece va îmbunătățirea statutului avocaților stagiar și definitivți care sunt tineri în profesie. De asemenea, va întări dreptul la apărare al persoanelor fizice și juridice, având în vedere că avocatul acestora va putea să îi reprezinte în fața ÎCCJ și CCR.

3. Impactul financiar

Propunerea legislativă nu are impact financiar.

4. Impactul asupra sistemului juridic – nu este cazul.

5. Consultări derulate în vederea elaborării proiectului de act normativ - am desfășurat consultări informale cu avocați.

6. Activitățile de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

Propunerea legislativă urmează să fie publicată pe site-urile Camerei Deputaților și Senatului, urmând să fie adusă la cunoștința publicului, care poate formula observații.

7. Măsurile de implementare - nu este cazul.

În numele inițiatorilor,

Alexandru Kocsis-Cristea

Bogdan-Alexandru Bola

